

Advies nr 11/2010 van 31 maart 2010

Betreft: vraag om advies m.b.t. voorontwerp van wet *tot wijziging van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Internationaal Privaatrecht en de wet van 31 december 1851 betreffende de consulaten en de consulaire rechtsmacht met het oog op de strijd tegen de schijnhuwelijken* (CO/A/2010/015)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van Stefaan DE CLERCK, Minister van Justitie ontvangen op 15/03/2010;

Gelet op de hoogdringendheid;

Gelet op het verslag van Frank ROBBEN;

Brengt op 31 maart 2010 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De regering heeft beslist om in het kader van het luik asiel en migratie van het regeerakkoord, de strijd tegen de schijnhuwelijken op te drijven. Daartoe worden 3 maatregelen genomen. De eerste twee betreffen:

- de mogelijkheid om het uitstel van de voltrekking van het huwelijk te verlengen;
- het verlenen van de bevoegdheid aan consulaire posten om onderzoek te doen naar de bewijskracht van buitenlandse documenten;

en ze maken het voorwerp uit van het hier behandelde voorontwerp van wet.

2. Een laatste maatregel bestaat uit de creatie van een centrale gegevensbank die het voorwerp uitmaakt van het voorontwerp van wet *tot oprichting van een gegevensbank met het oog op de strijd tegen schijnhuwelijken*, waaromtrent een afzonderlijk advies wordt uitgebracht.

II. ONDERZOEK

II.1. Voorafgaande opmerking

3. De voorgenomen maatregelen vereisen de aanpassing van een aantal bepalingen van het *Burgerlijk Wetboek*, het *Wetboek van Internationaal Privaatrecht* en de wet van van 31 december 1851 *betreffende de consulaten en de consulaire rechtsmacht*. Vanzelfsprekend beperkt de analyse van Commissie zich tot deze bepalingen die een gegevensverwerking invoeren of de modaliteiten van een bestaande gegevensverwerking wijzigen.

II.2. Wijziging van het Burgerlijke Wetboek

Artikel 2

4. In artikel 63 *Burgerlijk Wetboek* wordt een paragraaf *3bis* ingevoegd waardoor een ambtenaar van de burgerlijke stand wordt verplicht om de nog op te richten centrale gegevensbank te raadplegen wanneer hij wordt geconfronteerd met een huwelijksaangifte waaraan een verblijfsrechtelijk voordeel verbonden is.

5. Indien deze centrale gegevensbank daadwerkelijk tot stand komt – zit zoals reeds werd aangestipt momenteel nog in het stadium van voorontwerp van wet – kan vanuit WVP-perspectief niet direct iets worden ingebracht tegen het feit dat de ambtenaren van de burgerlijke stand

verplicht worden om ze te raadplegen. De informatie die erin wordt opgenomen is ter zake dienend voor de correcte toepassing van de diverse bepalingen i.v.m. de aangifte van een huwelijk en de follow-up ervan.

6. De Commissie stelt zich de vraag of de term "raadpleging" wel volstaat. Als het concept van de positieve centrale gegevensbank wordt behouden, moet er dan niet uitdrukkelijk in een verplichting van registratie in de gegevensbank worden voorzien? Zoniet loopt men het risico om een centrale gegevensbank te hebben die een maat voor niets is omdat de vereiste informatie er niet op systematische wijze in wordt opgenomen.

7. In artikel 63, § 4, *Burgerlijk Wetboek* wordt een nieuw derde lid ingevoerd. Het biedt de ambtenaar van de burgerlijke stand, die twijfelt aan de documenten die de aanstaande echtgenoten krachtens artikel 64 *Burgerlijk Wetboek* moeten voorleggen, de mogelijkheid om deze voor advies voor te leggen aan de consulaire beroepspost binnen wiens ambtsgebied het document werd opgesteld.

8. De Commissie stelt inderdaad vast dat van een ambtenaar van de burgerlijke stand moeilijk kan verwacht worden dat hij vertrouwd is met alle persoonsgebonden documenten en hun draagwijdte, die er wereldwijd door diverse overheden worden afgeleverd. De lokale consulaire beroepspost is het best geplaatst om een en ander bij de lokale autoriteiten te controleren en het document in de juiste context te plaatsen. Normaal zal deze interventie bijdragen tot een correcte behandeling van de huwelijksaanvraag. Deze verwerking kan dus worden bestempeld als verenigbaar met het doeleinde, namelijk controleren of de aanstaande echtgenoten in de voorwaarden verkeren om een huwelijk aan te gaan. Trouwens de wet van 31 december 1851 *betreffende de consulaten en de consulaire rechtsmacht* wordt ook dienovereenkomstig aangepast: de consulaire beroepsposten worden uitdrukkelijk met die opdracht belast (zie artikel 6 van het voorontwerp).

Artikel 4

9. In artikel 167 *Burgerlijk Wetboek* wordt een nieuw lid ingevoegd waardoor de ambtenaar van de burgerlijke stand verplicht wordt om ook in dat stadium de gegevensbank te raadplegen zodat hij met volledige kennis van zaken kan beoordelen of de hoedanigheid en voorwaarden om het huwelijk te voltrekken, zijn vervuld. Volgens de mondelinge toelichting werd deze toevoeging noodzakelijk geacht omdat artikel 167 *Burgerlijk Wetboek* een andere fase van het administratieve huwelijksproces viseert dan artikel 63 *Burgerlijk Wetboek*.

10. De Commissie stelt vast dat het her en der invoegen van een dergelijke verplichting, de transparantie m.b.t. het gebruik van de centrale gegevensbank door de ambtenaren van de burgerlijke stand niet ten goede komt. Ze stelt dan ook voor hun gebruik door een algemene bepaling te regelen. Dit zou kunnen door bijvoorbeeld in de nieuw in te voegen § 3 *bis* in artikel 63 *Burgerlijk Wetboek* een lid toe te voegen dat als volgt zou kunnen luiden:

"De ambtenaren van de burgerlijke stand raadplegen de gegevensbank, bedoeld in artikel van de wet van ,telkens wanneer dit met het oog op de verdere afhandeling van de huwelijksprocedure vereist is".

II.3. Wijziging van het Wetboek van Internationaal Privaatrecht

Artikel 5

11. Deze bepaling wijzigigt artikel 31 van voormeld wetboek op een aantal punten.

12. De bewaarder die een buitenlandse akte moet overschrijven, kan ingeval van ernstige twijfel het advies inwinnen van het openbaar ministerie. Voortaan kan in dat geval het openbaar ministerie, net zoals de ambtenaar van de burgerlijke stand (zie artikel 2 van het voorontwerp), het advies inwinnen van de consulaire beroepspost, binnen wiens ambtsgebied de akte werd opgesteld. Het betreft weerom een verwerking die erop gericht is de juistheid/waarachtigheid van het document, dat betrekking heeft op de staat en de bekwaamheid van een persoon, te controleren vooraleer deze te officialiseren door hetzij de overschrijving in de registers van de burgerlijke stand hetzij door de vermelding ervan op de kant van een akte van de burgerlijke stand. Deze verwerking kan dus als verenigbaar worden bestempeld met het doeleinde, namelijk de juiste actuele staat en bekwaamheid van een persoon vaststellen.

II.4. Wijziging van de wet van 31 december 1851 *betreffende de consulaten en de consulaire rechtsmacht*

Artikel 6

13. Deze bepaling voert in voormelde wet een artikel 20/1 in waardoor de consulaire beroepsposen ermee belast worden om - hetzij op verzoek van Belgische overheden, hetzij ambtshalve - twijfels te onderzoeken omtrent buitenlandse rechterlijke beslissingen of authentieke akten die binnen hun ambtsgebied werden uitgesproken of opgesteld. De Commissie verwijst naar haar opmerkingen onder punten 8 en 12.

14. De andere bepalingen van dit voorontwerp geven geen aanleiding tot bijzondere bedenkingen.

OM DEZE REDENEN
de Commissie,

15. verleent gunstig advies.

Voor de Administrateur m.v.,

De Voorzitter,

(get.) Patrick Van Wouwe

(get.) Willem Debeuckelaere